

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж4 83/22
14.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судије Јелене Стевановић, председника већа, судије Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа у парничном поступку по тужби тужилаца АА из ..., Улица ... и ББ из ..., Улица ... број ..., чији је заједнички пуномоћник Томислав Бонцулић, адвокат из Пожеге, Устаничка улица број 3, против тужених Милоша Стеванића ПР Агенција за комуникације и односе са јавношћу “ЕКО МЕДИА” са седиштем у Чачку, Улица Савковића Коса број 33 и Миодрага Стеванића из Чачка, Улица Савковића Коса број 33, чији је заједнички пуномоћник Дијана Јеремић, адвокат из Чачка, Улица Бате Јанковића број 23, ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 162/16 од 03.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 162/16 од 03.03.2022. године у ставовима другом, трећем, шестом и осмом изреке пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 02.03.2021. године. Ставом другим изреке, утврђено је да су тужени штампањем фотомонографије “...”, извршили повреду моралних ауторских права тужилаца, па се туженима забрањује да врше било какве радње будућих штампања и издавања напред наведене фотомонографије, као и да користе било шта што је садржано у предметној фотомонографији. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима солидарно на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора исплате: тужиоцу АА износ од 100.000,00 динара, а тужиљи ББ

износ од 60.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 03.03.2022. године до исплате у року од 15 дана од пријема преписа пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА у делу у којем је тражио да суд солидарно обавезе тужене да му на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора исплате износ од још 80.000,00 динара са законском затезном каматом од 03.03.2022. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да суд обавезе тужене да им солидарно на име накнаде имовинске штете исплате: тужиоцу АА износ од 120.000,00 динара, тужиљи ББ износ од 180.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 03.03.2022. године до исплате. Ставом шестим, обавезани су тужени да изреку ове пресуде о свом трошку објаве у Дневном листу “Блиц” у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца у делу којим су тражили да се обавезу тужени да остали део ове пресуде о свом трошку објаве у Дневном листу “Блиц”. Ставом осмим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима, као солидарним повериоцима, солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 335.895,58 динара, са законском затезном каматом од дана испуњености услова за извршење до исплате.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбу, коју су засновали на свим разлозима предвиђеним одредбом чл.373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), побијајући је у ставовима другом, трећем, шестом и осмом изреке, како то произилази из навода жалбе. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу овлашћења предвиђених одредбом чл.386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужених није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена пресуда морала укинути. Супротно наводима жалбе тужених у првостепеном поступку није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12 наведеног става, с обзиром на то да је изрека пресуде разумљива, да не противречи сама себи, ни датим разлозима, који су дати у погледу свих битних чињеница, а који логично и недвосмислено произлазе из изведених доказа, па пресуда нема недостатка због којих се не би могла испитати.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, тужиоци су аутори, односно коаутори фотомонографије “...”, чија је основна вредност фотографије чији је аутор тужилац АА. Ове фотографије снабдевене су текстом које чине допуну фотографија, која има за циљ да чињенично приближи лепоте и значај предела на које се та фотомонографија односи. Тужилац АА је са туженим Милошем Стеванићем ПР Агенцијом за комуникације и односе са јавношћу “Еко медиа” Чачак, дана 22.09.2015. године закључио уговор о дугорочној пословно-техничкој сарадњи, оверен 23.09.2015. године у Основном суду у Пожеги, којим су уговорне стране постигле споразум о томе да уговарач Милош Стеванић ПР “Еко медиа”, има намеру да у наредном периоду, а најкасније до 31.12.2015. године изради и одштампа једну монографију Овчарско-кабларске клисуре у тиражу од 500 примерака за продаје исте на тржишту, а да су за

израду напред наведене монографије, између осталог, издавачу потребне фотографије са мотивима Овчарско-кабларске клисуре, које поседује уговарач АА, као аутор фотографија са мотивима Овчарско-кабларске клисуре. Овим уговором АА се обавезао да за потребе штампане монографије издавачу у уговореном тиражу од 500 примерака, најкасније до 22.09.2015. године, стави на располагање – испоручи у дигиталној форми 180 фотографија Овчарско-кабларске клисуре, које би издавач користио у изради монографије, док се уговарач Милош Стеванић ПР “Еко медиа” обавезао да аутору фотографија исплати на име ауторског хонорара за почетни уговорени тираж од 500 примерака монографије, новчани износ од 120.000,00 динара, у року од 60 дана од објављивања монографија, а најкасније до 31.12.2015. године, те да за сваки наредни тираж од 500 примерака исплати исти износ у року од 60 дана од штампања сваког новог тиража. Из овог уговора уговорне стране су извршиле уговорне обавезе у целости. Сарадња у вези са израдом монографије настављена је усменим договарањем између тужиоца АА и туженог Миодрага Стеванића. Иако фотографије представљају срж фотомонографије, (а све их је, осим једне, урадио тужилац АА) за потребе издавања фотомонографије, требало је обавити и друге ауторске послове: груписати фотографије по поглављима, дати наслов, написати пропратни текст, ликовно обрадити–дизајнирати је, као и организационо-техничке послове: урадити техничку припрему за штампу и штампати је. Тужилац АА груписао је фотографије по категоријама (темама). Груписање фотографија по темама чини структуру фотомонографије (распоред поглавља) и представља битан елемент ауторства фотомонографије. Текстове за монографију сачињавали су тужиоци, који су међусобно сарађивали. Задатак тужиље ББ био је да дизајнира монографију, да текстове сложи са фотографијама и да све то преда ради техничке припреме за штампу и штампање. Предложени текстови представљени су у две целине, један део информативног карактера, а други део садржавао је утиске тужиоца АА са обилажења Овчарско-кабларске клисуре и снимања фотографија. Тај део био је означен посебним фонтом. На предлог тужилаца проширена је монографија за један штампарски табак. Тужиља ББ припремила је импресум, урадила је графички дизајн и предала ради припреме за штампу. У припремљеном формату за штампање међутим, није било поступано по инструкцијама тужилаца, и то тако што је са прве уводне стране избачено име тужиоца, као аутора монографије, затим је избачен текст АА како је настала идеја у фотомонографији, избачена је фотографија аутора и текст о аутору, овде тужиоцу. Прекројени су и извлачени уметнички коментари појединих области и фотографија тужиоца АА. Поред наведеног, није садржавао идејно решење рикне (задње бочне стране укоричене књиге), а рикна предложена од стране тужилаца је садржавала само назив књиге. Због наведеног, тужиоци су ставили забрану за штампање и објављивање монографије док се недостаци не отклоне. У прелому фотомонографије дошло је до потпуног одсуства сарадње и координације са дизајнером, до недоследне примене ликовно-графичког обликовања књиге. То се, између осталог, односи на неуједначене паспартуе, произвољне величине фотографијама, одокативно постављене оквири, неуједначена решења шмустикли (величине и боја слова, позиција слика, различити оквири), унети су недоговорени елементи (вињете и розете и пагинација је унета са хоризонталним линијама на странама са текстовима). Миодраг Стеванић је током израде монографије послао сирове текстове преузете из документације Туристичке организације Чачак, у којој је Миодраг Стеванић био директор од 05.08.2008. године до 01.04.2013. године и у којој је остао да ради као стручни срадник, а од 2016. године, августа месеца, Миодраг Стеванић је управник заштићеног подручја Овчарско-кабларске клисуре. Тужилац АА

предложио је овом туженом да се у посао израде фотомонографије укључи тужиља ББ, као уредник текстова, која би сложила текстове, са чим се сагласио тужени Миодраг Стеванић и уговорио накнаду за уређење текстова у износу од 200 евра, која тужиљи ББ није исплаћена. Текстове су, међутим сачињавали тужиоци и то су ауторски текстови информативног карактера, а фотографије је сачинио тужилац. Тако завршени материјал предаван је ради припреме за штампу ВВ. У материјалу који је достављао тужени Миодраг Стеванић, ради обраде и припреме текстова, наведени су сајтови и публикације које су коришћене. Материјал је садржавао публикације Туристичке организације Чачак, које су приложене у форми флајера – каталога са подацима о томе да су те текстове, односно флајере, писали други људи, док име туженог Миодрага Стеванића на тим флајерима не стоји, као име аутора тих текстова. Тужиоци су, приликом израде текстова користили неке податке из текстова, али их нису преписивали, већ су их обрадили и то углавном тужиља која је писала о манастирима, а тужилац је писао уводне текстове.

Из налаза и мишљења судског вештака Лепосаве Милошевић Сибиновић, за област ауторства, која се налази на листи судских вештака УЛУПУДС, суд је утврдио да су у фотомонографији суштина фотографије, да је текст допунски део и ефекат и циљ монографије је пре свега да делује визуелно и да тај начин чињенично приближи лепоте и значај предела на које се та фотомонографија односи. Тужилац АА је већ при предаји фотографија извршио груписање фотографија по тематским целинама, а тематским целинама је формирана структура књиге. Поред фотографија написан је текст који има значај у приближавању и објашњавању тих фотографија, као и у пружању основних података о историјско-географском и уметничком значају предела који се приказују и на неки начин рекламирају у самој фотомонографији, а текстови који су објављени испред фотографија на почетку сваког поглавља, садрже статистичке и остале податке који су познати као општи подаци, али који нису саопштени као чисти подаци статистике, већ су обрађени у тексту који нигде не постоји искључиво као такав текст. У конкретном случају, тужиоци су добили сиров текст, који је узет са сајтова или туристичких публикација, док су и сами тужиоци трагали за материјалом који би им помогао да квалитетније обаве посао, посебно у погледу манастира, као објеката средњовековне традиције и културе, затим о геолошким параметрима и подацима који се односе на планине Овчар и Каблар, као и карактеристике осталог биљног и животињског света. Преузели су комплетно истраживање, које је имало за циљ да прикаже значај Овчарско-кабларске клисуре, као станиште људи, биљака и животиња, као и културно историјски значај у религијском, историјском и еколошком смислу. Како је у погледу израде фотомонографије проширена активност тужиоца АА и у ту активност укључена кроз сарадњу и тужиља ББ, дошло је до тога да су тужиоци обрадили сирове текстове и дизајнирали фотомонографију, распоредили фотографије, одредили дуплерице, као и основни изглед корица и првих страна, одредили шта ће бити на којој страни, те на који начин ће бити представљена колористичка карта. У самој фотомонографији не постоји библиографија, односно не постоји цитирање извора и материјала, што умањује ауторство тужиље ББ. Тужени су, међутим, искористили креативно решење тужилаца, односно објавили фотомонографију без усаглашености са ауторима дизајна решења, при чему јесу извршене неке измене, али је и даље искоришћено решење тужилаца, без обзира што је учињен покушај редизајнирања у извесном делу. Према налазу вештака, којег суд у целости прихвата, ради се о делимичној измени, која није променила карактер решења, концепт, приступ

и распоред, односно није измењено креативно решење. Налаз вештака је дао мишљење да су тужиоци аутори, односно коаутори фотомонографије "...", при чему се ауторство тужиоца АА огледа у доприносу одмереном у проценту од 70% од чега 50% његовог ауторства чине фотографије, а 20% се односи на текстове које је урадио, док је 30% од монографије ауторство тужиле ББ на име урађеног дизајна у монографији, те су тужени, без сагласности тужилаца као аутора, одштампали предметну монографију и објавили је без назначења тужилаца, као коаутора фотомонографије, чиме су тужени повредили имовинско-правно и морално-правну компоненту ауторског права тужилаца.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима, које је првостепени суд правилно ценио у складу са одредбом члана 8 ЗПП-а. Жалбом тужених није са успехом доведено у сумњу утврђено чињенично стање, а у жалби нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу одредбе члана 372 став 1 ЗПП-а.

На основу наведеног, а применом одредби чланова 2 став 1 и 2 тачка 1 и 9, члана 10, 15, 16 став 1, 19, 30, 204 и 205 тачка 2, 3 и 6 Закона о ауторском и сродним правима првостепени суд је нашао да су тужени, тиме што су објавили фотомонографију "...", а да нису означили тужиоце као ауторе фотомонографије, повредили морална права тужилаца и то право на назначење имена прописано одредбом члана 15 Закона о ауторском и сродним правима, те је нашао да им по том основу припада право на накнаду неимовинске штете, док је приликом оцењивања висине износа накнаде ценио околности да је тужилац АА професионални уметнички фотограф, у ком својству је учествовао преко 100 колективних изложби под патронатом Фото савеза Србије и Међународних фотографских асоцијација, да је тужила ББ историчар уметности, да се такође професионално бави и фотографијом, те да су посвећено и са великим трудом радили на стварању предметне фотомонографије, а да су тужени објавили фотомонографију у којој је друготужени себе означио као аутора и тиме повредио лична права тужилаца којима се штити лични однос аутора према делу, те је по том основу нашао да тужиоцу АА, на име накнаде неимовинске штете, припада износ од 100.000,00 динара, док је тужили ББ, на име исте накнаде, досудио износ од 60.000,00 динара, за које износе је досудио и законску затезну камату почев од 03.03.2022. године, као дана доношења пресуде, односно дана када је висина штете утврђена до исплате, а сходно одредби члана 277 Закона о облигационим односима. У преосталом делу преко досуђеног, а до траженог износа тужиоца АА одбијен је захтев за накнаду имовинске штете, као превисоко постављен. Пошто је првостепени суд утврдио да су тужени повредили ауторска права тужилаца, одредио је и објављивање изреке ове пресуде у Дневном листу "Блиц", сматрајући да се објављивањем изреке пресуде остварује сврха заштите моралних права аутора. Одлучујући о захтеву тужилаца за накнаду имовинске штете, првостепени суд је, на бази оцене да тужиоци нису доказали висину штете коју су у конкретном случају претрпели, применом правила о терету доказивања чињеница на којима тужиоци заснивају тужбени захтев, овај тужбени захтев тужилаца одбијен као неоснован.

Правилно је првостепени суд, ожалбоном пресудом, усвојио тужбени захтев тужилаца, одлучујући као у ставу другом изреке. Разлоге које је за своју одлуку у овом делу дао првостепени суд, у свему као правилан, прихвата и овај суд, као другостепени,

с обзиром да је повређено право тужилаца да им се призна ауторство на њиховом делу, тиме што су објавили фотомонографију "...", а да нису означили тужиоце као ауторе фотомонографије и тиме повредили право на назначење имена аутора предвиђено одредбом члана 15 Закона о ауторском и сродним правима, те у свему упућује на разлоге првостепеног суда сходно одредби чл.396 став 2 Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 14 Закона о ауторском и сродним правима ("Службени гласник РС" бр.104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016-одлука Уставног суда, 66/2019) предвиђено је да "аутор има искључиво право да му се призна ауторство на његовом делу". Из перспективе трећих лица то подразумева обавезу уздржавања од било каквих поступака који би нечије ауторство довели у питање. Објављивањем фотомонографије "...", без означавања тужиоца АА као аутора фотомонографије у целини и означавања ББ, као уредника, упркос образложеној забрани штампе фотомонографије изреченој од стране аутора, и код чињенице да је тужени Миодраг Стевановић штампао књигу без тражених исправки од стране тужилаца, правилно је закључио првостепени суд да је тиме дошло до повреде моралних права аутора по више основа.

У ознаци СР (каталогизација публикације Народне библиотеке Србије) штампаној на претпоследњем листу монографије и код ИСБН ознаке (матични број сваке монографске публикације одговарајућег издавача) као аутор књиге "... фотомонографија Овчарско-кабларске клисуре наведен је тужени Стеванић Миодраг; наведено је да су фотографије АА; да је издавач Чачак Медиа портал 2015. У импресуму је наведено да је издавач "Медиа портал" Чачак за издавача: Милош Стеванић, да је аутор монографије Миодраг Стеванић. Испод тога курзивом је написано: фотографије аутора АА коришћене су на основу уговора број УОП 2783/2015 од 23.09.2015. године, овереног у Основном суду у Пожеги, чиме у штампаној монографији тужилац АА није означен у првом делу СР и болдованом врстом доприноса, као и остали учесници у изради фотомонографије, већ је само наведен као аутор фотографија, док у импресуму није наведено ни име тужиље ББ, као уредника, нити имена тужилаца ББ, ни АА за ликовно-графичко обликовање, а уводни текст АА о томе како је настала монографија је потпуно изостављен, а да је при том задржана структура књиге, садржина текстова и графички дизајн књиге у претежном делу којег су креирали тужиоци.

У погледу основа одговорности тужених, првостепени суд је у својој одлуци изнео јасне, потпуне и правилне разлоге, које прихвата и овај суд, као другостепени, а који се наводима жалбе тужених не доводе у сумњу. Описаним поступањем тужених повређена су ауторска права тужилаца по више основа, што је правилно утврдио и првостепени суд. Наведена фотомонографија представља ауторско дело тужилаца, у смислу одредбе чл.2 став 2 тачка 1 Закона о ауторском и сродним правима, па су тужени били дужни да се понашају у складу са одредбама чланова 14 - 17 истог закона, којим су заштићена морална права аутора (право да му се призна ауторство, право на назначење имена, право да одреди начин на који ће се његово дело објавити, право на заштиту интегритета дела). Поступањем супротно наведеним одредбама, тужени су повредили ауторско право тужилаца у смислу одредбе члана 204 наведеног закона, који су стога овлашћени да траже заштиту свог дела према одредби члана 205 став 1 тачка 1, 2 и 3 и став 2 истог закона. Тужени, који су објавили фотомонографију чији су аутори тужиоци, у обавези су, како правилно закључује првостепени суд у смислу одредбе

чл.205 Закона о ауторском и сродним правима, да надокнаде штету коју су проузроковали тужиоцима и то њену нематеријалну компоненту, због повреде моралних права аутора.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је правилно утврдио повреду ауторских права тужилаца, те тужени неосновано побијају одлуку садржану у ставу другом изреке првостепене пресуде. Права аутора заштићена су Законом о ауторском и сродним правима и постоји законска претпоставка да аутор трпи имовинску и неимовинску штету у сваком случају када су му та права повређена. На туженима је, у смислу чана 15 Закона о ауторском и сродним правима да докажу да навођење имена тужилаца, као аутора није било технички могуће или целисходно. Међутим, тужени ово нису доказали.

Правилно је поступио првостепени суд када је одмерио накнаду неимовинске штете која тужиоцима припада по основу члана 205 став 1 тачка 3 Закона о ауторском и сродним правима, у вези са одредбом чл.15 и чл.200 Закона о облигационим односима, с обзиром на то да тужиоци нису означени као аутори фотомонографије навођењем имена у својству аутора, иако је с обзиром на облик јавног саопштавања то било могуће, као и с обзиром да је фотомонографија објављена са делимично измењеним креативним решењем, који је био резултат ауторског рада тужилаца, упркос забрани изреченој од стране аутора.

И по налажењу овог суда, као другостепеног, правилан је закључак првостепеног суда да одредница којом је тужилац АА означен као аутор фотографија не штити његово ауторство. Наиме, тужилац АА има право да му се приликом сваког облика јавног саопштавања дела призна као аутору да је творац дела у целини, како је то утврђено током првостепеног поступка. Једино је тужилац као аутор дела овлашћен да објави своје дело, односно да забрани сваком другом објављивање свог дела.

Из правилно оцењених доказа током поступка, првостепени суд је правилно извео закључак да тужилац није дао сагласност за објављивање дела – фотомонографије “...” у облику и по структури, са насловом и садржином текстова у чијој припреми је учествовао и без означања његовог имена као аутора, као и да тужилца ББ која је првобитно требало да буде означена као уредник (а током поступка утврђено да се ради о ауторству ове тужилце у делу израде садржине текстова, облика, асистенције тужиоцу приликом сачињавања фотографија и постављања фотографије, наслова сегмената књига) није одобрила објављивање фотомонографије у измењеном облику и без означања себе као уредника.

Будући да дело припада ауторима, једино су тужиоци као аутори дела овлашћени да мењају своја дела, из чега је проистекло и њихово искључиво право да забране туженом да објави измењено дело на начин како га је он, искључивши делове текста који се односе на импресије тужиоца приликом сачињавања фотографија, а још важније, у погледу означања ауторства, објави фотомонографију. Прихвативши налаз вештака за област ауторских права Лепосаве Милошевић Сибиновић, која је јасно образложила зашто се овде ради о ауторству тужилаца, правилно је првостепени суд нашао да одредница којом је тужилац испод импресума означен као аутор фотографија по основу уговора, као и у католгизацији Народне библиотеке Србије као аутор

фотографија, не представља означање тужиоца као аутора фотомонографије, односно не штити ауторство овде тужиоца АА.

Из правилно оцењених доказа током поступка првостепени суд је правилно извео закључак да тужиоци ни у једном моменту нису дали сагласност за објављивање фотомонографије базиране претежно на фотографијама тужиоца АА и на текстовима којима су тужиоци опремили фотографије, према структури коју су сами определили и са насловом фотомонографије чији је аутор сам тужилац АА.

Како су једино аутори овлашћени да мењају своје дело из тога је проистекло право тужилаца да забране другима да мењају њихово дело. Поступањем супротно наведеним одредбама закона, тужени су повредили ауторска права тужилаца у смислу одредбе чл. 204 Закона о ауторском и сродним правима, што је првостепени суд правилно утврдио, па је стога тужиоцима правилно пружена заштита њихово ауторског дела у смислу одредбе чл.205 Закона о ауторском и сродним правима и то њене неимовинске компоненте, због повреде моралних права.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио одредбе чланова 2, 9, 15, 16 став 1, 19, 30, 204 и 205 Закона о ауторском и сродним правима, када је закључио да су тужени повредили морална ауторска права тужилаца, јер су без дозволе тужилаца неовлашћено јавно саопштили и учинили доступним јавности фотомонографију без назначења имена тужилаца као аутора и у измењеној форми и тиме им нанели неимовинску штету, чију је накнаду правилно одмерио првостепени суд применом одредаба чланова 200 став 1 Закона о облигационим односима – ЗОО и на тако досуђене износе досудио тужиоцима законску затезну камату, почев од пресуђења, на основу одредбе чл.277 и 324 ЗОО.

Следом наведеног, правилно је првостепени суд ставом шестим изреке обавезао тужене да изреку пресуде објаве о свом трошку у Дневном листу “Блиц”, применом одредбе чл.205 став 5 Закона о ауторском и сродним правима у вези са одредбом чл.199 ЗОО.

Супротно наводима жалбе тужених у погледу основа одговорности тужених, првостепени суд је у својој одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге, које прихвата другостепени суд у погледу ауторства тужилаца, који је на правиан начин утврђен прихватањем налаза и мишљења судског вештака Лепосаве Милошевић Сибиновић. Наводи жалбе представљају понављање навода изнетих током поступка, као и примедбе на налаз вештака о којима се овај вештак детаљно изјаснила, на тај начин што је објаснила да је ауторство креативни чин, а да атрибути које др Драган Никодијевић, којег су тужени ангажовали као стручног консултанта у изради примедби на налаз вештака из области ауторства Лепосаве Милошевић Сибиновић, приписује туженом Миодрагу Стеванићу, не стоје, јер на његовој страни нема креативног доприноса, будући да он није ни аутор флајера које је достављао тужиоцима ради припреме текста, а да га то што је организационо усмеравао рад, помагао тужиоцима и финансирао пројекат не чини ни аутором, нити коаутором. Као кључно у повреди права тужилаца, првостепени суд је утврдио да су тужени искористили креативно решење тужилаца, да су објавили фотомонографију без усаглашености са ауторима дизајна решења, при чему јесу извршили неке измене, али су и даље искористили решења

тужилаца, без обзира на учињен покушај редизајнирања у извесном делу, обзиром да се ради о делимичној измени, која није променила карактер решења, концепт, приступ и распоред, односно није измењено креативно решење.

Приликом одлучивања о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе тужених, али их није посебно образлагао, сагласно одредби чл. 396 став 1 и став 2 ЗПП-а, с обзиром да не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

Стога је побијана пресуда потврђена, како у погледу одлуке о главној ствари, садржане у ставовима другом, трећем и шестом изреке, тако и у погледу одлуке о трошковима парничног поступка, садржане у осмом ставу изреке, донете правилном применом одредаба чл.150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку и Адвокатске тарифе важеће у време доношења одлуке и Таксене тарифе важеће на дан настанка таксене обавезе, па је на основу одредби чл.390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено као у ставу првом изреке.

Одлука у ставу другом изреке ове пресуде донета је применом одредбе члана 165 у вези са чланом 153 и 154 ЗПП-а, с обзиром да тужени нису успели са жалбом у другостепеном поступку.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић